

ROMÂNIA

DOSAR NR. 3042/2/2018

CURTEA DE APEL BUCUREȘTI – SECȚIA A-VIII-A CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

SENTINȚA NR. 5104**Ședința publică din data de 5 decembrie 2018**

Completul constituit din:

Președinte - Evda Serena Militaru

Grefier – Ionica Popescu

Pe rol se află judecarea cauzei formulată de reclamantul Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității în contradictoriu cu pârâțul Fenoghen Ilie având ca obiect *constatarea calității de lucrător/colaborator al Securității*.

Dezbaterile asupra fondului cauzei de recurs au avut loc în ședința publică din data de 21.11.2018, fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, care face parte integrantă din această decizie, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat succesiv pronunțarea, în temeiul art. 396 C.proc.civ., pentru data de astăzi, 05.12.2018, când, în aceeași compunere, a deliberat și a pronunțat următoarea soluție:

C U R T E A,***Deliberând asupra cererii de chemare în judecată pendinte, reține următoarele:***

1. Prin cererea de chemare în judecată înregistrată pe rolul Curții de Apel București - Secția a VIII-a Contencios administrativ și fiscal la data de 23.04.2018 sub nr. 3042/2/2018, reclamantul Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității a solicitat să se constate calitatea pârâțului Fenoghen Ilie de lucrător al Securității.

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamanta a arătat că pârâțul Fenoghen Ilie ocupă funcția de membru în cadrul Consiliului Local Braniștea, județul Dâmbovița. Conform prevederilor art. 3 lit. g) coroborat cu art. 5 alin. 1 teza II din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității verifică din oficiu, sub aspectul constatării calității de lucrător al Securității sau de colaborator al acesteia, persoanele care au candidat, au fost alese sau numite în demnitățile ori în funcțiile prevăzute de art. 3 lit. b-h indice 1 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 24/2008.

Așa cum rezultă și din cuprinsul Notei de Constatare nr. DI/1/2465/28.12.2017, domnul FENOGHEN Ilie a fost recrutat pentru cunoașterea situației informativ operative din cadrul Liceului de cultură generală Babadag. A semnat olograf un Angajament, atribuindu-se numele conspirativ de „CORNEL”.

În acest sens, reclamantul a solicitat să se constate calitatea pârâțului Fenoghen Ilie de lucrător al Securității, analizând relevanța, în lumina prevederilor art. 2 lit. b) din O.U.G. nr. 24/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, a materialelor reținute în Nota de Constatare nr. DI/1/2465/28.12.2017. Astfel, pentru colaborarea prin furnizare de informații trebuie îndeplinite cumulativ următoarele condiții: (1) Informațiile furnizate Securității să se refere la activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist; astfel, în probațiune, reclamantul a depus Notele informative furnizate Securității de către pârât. cu numele conspirativ „CORNEL”, cu referire la ascultarea posturilor de radio interzise: „(...) Elevul S.E. arată că <Vocea Americii> ar deforma mai puțin știrile decât postul <Europa Liberă>” (R 2127, vol. 2, fila 3); „(...) Elevii N.P., G.T., S.S., din anul III, arătau că au ascultat postul de radio <Europa Liberă>, precum că, în urma cutremurului, au murit 10.000 de persoane la noi în țară, constructorii români sunt incapabili, nu sunt în stare să construiască blocuri antiseism. Se întrebau de ce în presa noastră nu se dă cu exactitate numărul victimelor. (...) Tot la <Europa Liberă>, spunea elevul G.T., că un mare savant

american prevede că se va mai produce un nou cutremur, mai mare decât acesta (R 2127, vol. 2, fila 9); „S-au purtat unele discuții între elevii N.P., G.T., S.S., din anul III. (...) Sursa a întrebat de unde cunosc aceste lucruri, la care sus numiții au arătat că le-au auzit la aparatul de radio tv, iar după ce sursa i-a contrazis că nu s-a auzit, că au ascultat la <Europa Liberă>. În continuare, N.P. a spus că Intercontinentalul nu s-a dărâmat deoarece ar fi construit de către constructorii americani. De asemenea, elevul G.T. a arătat că a auzit la <Europa Liberă> că au murit 10.000 de persoane și de ce la noi nu se dă în presă (...)” (R 2127, vol. 2, fila 8); „La sfârșitul lunii septembrie, în timpul practicii de toamnă lucram în corn. Beidaud împreună cu alți patru colegi. Cu acest prilej, am avut o discuție în legătură cu holera, care își făcuse apariția în județul nostru. Mai erau de față și colegii mei T.N., Ș.V. și P.I. Ultimul a încercat să ne facă o prezentare amplă a modului în care a apărut și s-a răspândit molima. Sursele colegului meu P.I. erau următoarele: un oarecare cunoscut încadrat în armată și postul de radio <Vocea Americii>” (R 2127, vol. 2, fila 5); „Sunt unii elevi care cunosc o mulțime de glume, îi veselesc pe prietenii lor și pe lângă acestea afirmă că sunt informați la zi cu toate problemele care apar ca noutăți. Printre aceștia se numără și elevii A.A., din anul IVA, S.E., IIIA și N.P. 3 B, care obișnuiește să asculte postul de radio <Vocea Americii>” (R 2127, vol. 2, fila 14).

Reclamantul a arătat că este de notorietate faptul că, înainte de anul 1989, posturile de radio <Europa Liberă> și <Vocea Americii> au avut în permanență o poziție anticomunistă, fiind atent monitorizate de organele de Securitate. În acest context, audierea și colportarea știrilor transmise de aceste posturi de radio reprezenta o atitudine potrivnică regimului comunist, lucru dovedit în cazul pendinte de faptul că persoanele semnalate de pârât au intrat în atenția Securității, asupra lor dispunându-se măsuri informativ-operative, așa cum rezultă din mențiunile ofițerilor pe marginea notelor respective.

O altă categorie de note informative furnizate de sursa „CORNEL” se referă la semnalarea unor eleve din anturajul său care au făcut întreruperi de sarcină: „În legătură cu eleva A.G., pot relata următoarele: Acest lucru mi-a fost confirmat de prietena ei intimă, C.F. De remarcat că A. după C.F.” (R 2127, vol. 2, fila 2); „Sursa a auzit că eleva U.M. din anul IV B a întreținut relații intime cu elevul D.B. din anul IV A. Sursa a aflat că (....)” (R 2127, vol. 2, fila 12).

Având în vedere conținutul notelor informative furnizate de pârât, reclamantul a arătat că, venit la conducerea P.C.R. de doar un an și perceput inițial ca lider al aripii progresiste din partid, Nicolae Ceaușescu a dat, în 1966, semnalul a ceea ce avea să urmeze: 24 de ani de decizii arbitrare. Obsedat de scăderea populației, Ceaușescu a găsit cea mai „simplă” soluție: interzicerea avorturilor. O urmare firească a acestei „dorințe” a fost Conducerea P.C.R., reunită în Comitetul Central prezidat de Ceaușescu, care a discutat despre interzicerea avorturilor în două ședințe: una desfășurată pe 2 august, cealaltă pe 27 septembrie 1966. Douăzeci de tovarăși, toți bărbați, au decis, atunci, soarta a milioane de femei. De fapt, așa cum era tradiția în ședințele C.C., decizia colectivă era doar o formalitate, fusese luată dinainte și aparținea unui singur om: Nicolae Ceaușescu. Ședințele liderilor comuniști deveneau astfel doar pretextul pentru ca toți ceilalți să „servească” argumente pentru susținerea conducătorului. Așa s-a întâmplat și în cazul Decretului nr. 770 – mai multe „colective” coordonate de Ministerul Sănătății și Prevederilor Sociale au pregătit, la sfârșitul lunii august, între cele două ședințe de C.C., un „Studiu privind situația natalității din R.S.R. și propuneri de măsuri pentru redresarea natalității din țara noastră”. Concluziile raportului au fost agreeate, pentru ca soluțiile din acesta erau exact ce așteptau „îmbunătățirea legislației în vigoare în problema întreruperilor de sarcină, Codul Familiei, Codul Muncii și altele”. După doar două zile, pe 29 septembrie, în Buletinul Oficial avea să apară un alt decret, pentru modificarea Codului Penal, care pedepsea cu ani grei de închisoare pe „acela care, prin orice mijloace, provoacă întreruperea cursului sarcinii”. În mod previzibil, decretul care avea să condamne femeile din România la maternitate forțată sau la avorturi cu risc mortal pentru următorii 23 de ani a fost adoptat fără probleme. În aceeași ședință din septembrie '66 în care au adoptat decretul, membrii C.C. au

încropit și o strategie suplimentară pentru creșterea natalității, însă tot pe principiul restrângerii libertăților cetățenești: „Să se majoreze taxa de timbru la divorț. Propun să introducem impozitul de celibatar. Asta ne-ar da circa 900 de milioane de lei”, a ordonat Ceaușescu și, încă o dată, nimeni nu l-a contrat. Peste doar câteva săptămâni avea să intre în vigoare decretul prin care persoanele necăsătorite urmau să plătească un impozit suplimentar pentru „vina” de a nu-și fi găsit încă jumătatea. Așa cum arăta și istoricul Stejărel Olaru în articolul „Un experiment criminal”, acesta a fost primul semnal că România urma să devină un stat dictatorial: „Mecanismul era simplu, devenise legal printr-un decret și propaganda comunistă a știut să-l îmbrace cu o aura morală. În realitate, episodul „decreței” a făcut parte din procesul continuu, de fapt un experiment criminal comunist, care se numea „crearea omului nou”, completat cu intenția de a se face discret o purificare rasială. Miliția și Securitatea, instrumentele partidului, și-au făcut treaba bine, astfel încât femeile făceau avorturi neasistate profesionist și cu ajutorul metodelor tradiționale, ceea ce a dus la moartea a peste 10.000 de femei în perioada 1966, anul decretului, și decembrie 1989. Estimarea acestor decese este sumară, probabil că numărul victimelor este mai mare”.

În sprijinul celor dezbătute anterior, reclamantul a amintit și lucrarea lui Gail KLINGMAN - „Politica duplicității - Controlul reproducerii în România lui Ceaușescu”, apărută la Editura Humanitas, în anul 2000. Printre altele, lucrarea consemnează mărturiile dureroase ale multor femei ce au trăit această dramatică experiență în România acelor timpuri. Tocmai de aceea, reclamantul a arătat că informațiile supuse dezbaterii în cauza pendinte se circumscriu prevederilor art. 2 lit. b) din O.U.G. nr. 24/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008. Pârâțul a denunțat faptul că una din eleve „s-a aflat în a 6 lună de sarcină în timpul avortului”, fiind evident excesul de zel al informatorului, fapt ce a generat imixtiunea organelor statului în viața privată a celor denunțați.

În legătură cu această primă condiție, interpretarea teleologică a prevederilor art. 2 lit. b) duce la concluzia că legiuitorul a urmărit să atribuie calitatea de colaborator al Securității persoanelor care, prin denunțurile lor, nu au menajat interesele celor denunțați, deși puteau și, mai mult, desconsiderarea acestor interese nu este compatibilă cu principiile moralei publice. Astfel, delimitând sfera atitudinilor potrivnice regimului comunist, legiuitorul a urmărit ca, pe de o parte, să excludă denunțurile care, de obicei, rămâneau fără urmări asupra celui denunțat, și, pe de altă parte, să excludă și denunțurile care ar fi putut avea urmări, dar care sunt compatibile cu principiile moralei publice într-o societate democratică. În consecință, dacă denunțarea unei conduite era potențial nocivă pentru cel denunțat și, în plus, un astfel de denunț nu și-ar mai avea rostul într-o ordine democratică, rezultă că ne aflăm în fața denunțării unei conduite potrivnice regimului comunist. O interpretare contrară, restrictivă, care ar înțelege prin „atitudini potrivnice regimului” doar manifestarea explicită a dorinței persoanei denunțate de răsturnare a regimului comunist, este de neconceput, pentru că ar institui o inegalitate de tratament cu privire la persoane care au denunțat în egală măsură atitudini a căror incriminare era tipică regimurilor dictatoriale (acte normative prin care se reglementau dreptul la liberă circulație, condițiile prin care contactele cu cetățenii străini erau legale, acte normative prin care se interzicea avortul etc.). Indiferent că ne aflăm în fața unei delațiuni care se referea la criticile aduse regimului totalitar, ascultarea emisiunilor posturilor de radio interzise sau la opțiunile religioase, toate aceste conduite fac parte din sfera manifestărilor potrivnice regimului întrucât acestea erau neagreate de regim, îngrădite de acesta și, în schimb, permise într-o ordine democratică. Pentru argumentele expuse, prima condiție impusă de legiuitor în constatarea calității de colaborator, în opinia reclamantului, este asigurată.

În ceea ce privește cea de-a doua condiție, ca informațiile prevăzute la pct. 1 să vizeze îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentate ale omului – reclamatul a arătat că și această condiție este asigurată deoarece nu se poate reține că furnizarea unor informații de asemenea natură nu a fost făcută conștient, având reprezentarea clară a faptului că relatări ca cele prezentate anterior nu rămâneau fără urmări. Altfel spus, prin furnizarea acestor informații, pârâțul a conștientizat că asupra persoanei la care s-a referit în delațiunile sale se pot lua măsuri de urmărire și verificare (încălcarea dreptului la viață privată) și, prin urmare, a vizat această consecință.

În concluzie, informațiile furnizate de pârâtul FENOGHEN Ilie au vizat îngrădirea dreptului la viață privată prevăzut de art. 17 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice, precum și a dreptului la libertatea cuvântului prevăzut de art. 28 din Constituția României din 1965 și de art. 19 din Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice.

În drept, reclamantul și-a întemeiat acțiunea pe conținutul art. 3 lit. g), art. 2 lit. b), art. 5 alin. 1, art. 8 lit. a), art. 11 alin. 1 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008 coroborate cu art. 31 alin. 1 și art. 35 alin. 5 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare al C.N.S.A.S., adoptat prin Hotărârea nr. 2/2008, precum și pe dispozițiile art. 194 din Codul de Procedură Civilă și a arătat că Dosarul nr. R 2127 (cota C.N.S.A.S.) respectă condițiile prevăzute de art. 11 alin. 3 din Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008.

2. Pârâtul Fenoghen Ilie a formulat întâmpinare, prin care a invocat excepția lipsei calității sale procesuale pasive, iar pe fond a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată ca neîntemeiată.

În motivarea susținerilor sale, pârâtul a arătat că, începând din data de 21.05.2018, conform cererii de demisie înregistrate la registratura Consiliului Local Braniștea nr. 3918/22.05.2018, a încetat calitatea sa de membru al Consiliului Local. În consecință, a solicitat instanței oprirea acțiunii judiciare.

În apărarea sa, a arătat că faptele invocate s-au petrecut acum mai bine de 40 ani, când avea vârsta de 16 ani și eram elev în clasa a X-a. În aceste condiții, conștiința sa socio-moral-civică era abia în formare, iar manipularea din partea sistemului era foarte lesnicioasă. Din această perspectivă, acțiunea în instanța a C.N.S.A.S. apare ca fiind o „vânătoare de vrăjitoare”, mai curând decât o restabilire a dreptății. De asemenea, reclamantul nu a adus nici o dovadă (probă) directă din care să rezulte că persoanele invocate în dosar ar fi avut de suferit ca urmare a relatărilor sale din așa-zisele „note informative”; astfel, nu s-a depus la dosar de către reclamant nicio probă directă din care să rezulte că persoanele în cauză au fost cercetate, amendate sau condamnate ca urmare directă a relatărilor pârâtului. În plus, a arătat pârâtul, legătura sa cu ofițerul de securitate nu a căpătat o formă continuată, în sensul că, odată cu înaintarea în vârstă, pârâtul și-a dat seama că ceva nu este în regulă cu această relație și a început să nu se mai prezinte la convocări. Ca urmare, s-a aprobat „încetarea legăturii cu numitul Cornel în data de 26.12.1978”. Sistemul a realizat că informările sale sunt total nerelevante - vezi Tabelele anexa nr. 3 și nr. 4. Pe acest fond s-a dispus încetarea colaborării cu pârâtul, iar după ultima întâlnire din data de 18.05.1978, pârâtul nu s-a mai prezentat la nicio convocare. Acest fapt a contribuit decisiv la „încetarea legăturii” în mod oficial, iar după această dată nu a mai avut nicio legătură cu sistemul.

În concluzie, având în vedere că relația sa cu sistemul de securitate a avut un clar caracter de manipulare din partea acestuia; că persoanele avute în vedere nu au suferit în niciun fel și, deci, că nu a fost vorba de „poliție politică”; că nu a fost recompensat în nici un fel de sistem; că odată cu înaintarea în vârstă a ieșit în mod voluntar din acest joc; că relația sa cu sistemul nu a căpătat o formă continuată, pârâtul a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată ca neîntemeiată.

3. Reclamantul Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității a formulat răspuns la întâmpinare, prin care a învederat că verificarea pârâtului a fost declanșată în baza art. 3 lit. g) coroborat cu art. 5 alin. 1 din O.U.G. nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea securității, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, ce stabilesc obligația Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității de a verifica, din oficiu, sub aspectul constatării calității de lucrător sau de colaborator al Securității, persoanele care au candidat, au fost alese sau numite în demnitățile sau funcțiile prevăzute la art. 3 lit. b) – h) indice 1) din același act normativ.

Față de invocarea excepției lipsei calității procesuale pasive, reclamantul a arătat că temeiul verificării pârâtului FENOGHEN Ilie îl constituie prevederile art. 3 lit. g) coroborat cu art. 5 alin. 1 din O.U.G. nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu

modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, ce stabilesc că pentru persoanele care au candidat, au fost alese sau numite în demnitățile ori în funcțiile prevăzute la art. 3 lit. b) – h) indice 1 din acest act normativ, verificarea se face din oficiu în baza declarației pe proprie răspundere completată potrivit legii, ce a fost depusă în cazul pendinte la data de 05.07.2016 – [Declarația pe propria răspundere a domnului Fenoghen, Adresa Primăriei Comunei Braniștea, comunicată instituției în 11 iulie 2016, la care este anexat tabelul cu datele de identificare ale candidaților].

Calitatea procesuală pasivă a domnului FENOGHEN Ilie este dată de prevederile art. 2 lit. b) din O.U.G. nr. 24/2008, text legal în care legiuitorul definește noțiunea de colaborator al fostei Securități în sensul acestui act normativ, coroborat cu dispozițiile art. 8 lit. a) din același act normativ ce stabilesc dreptul de apreciere al C.N.S.A.S. ca, în baza analizei informațiilor furnizate de către informatorii fostei Securități, să dispună introducerea unei acțiuni în constatarea calității de colaborator al Securității.

De asemenea, un ultim text legal ce stă la baza unei acțiuni în constatare introdusă în condițiile O.U.G. nr. 24/2008 este art. 11 alin. 1 din acest act normativ, text legal ce stabilește instanța competentă să soluționeze acțiunea introdusă potrivit prevederilor menționate anterior.

În speță, verificarea pârâtului FENOGHEN Ilie, realizată în temeiul declarației pe proprie răspundere amintite, s-a finalizat cu întocmirea Notei de constatare nr. DI/1/2465/28.12.2017, care, în temeiul art. 8 lit. a) din O.U.G. nr. 24/2008, a fost analizată și, în virtutea dreptului de apreciere, s-a decis că informațiile furnizate de către pârât întrunesc condițiile art. 2 lit. b) din acest act normativ, motiv pentru care a fost introdusă acțiunea în constatarea calității de colaborator la instanța competentă, în condițiile art. 11 alin. (1) din același act normativ.

În acest context, susținerile pârâtului potrivit cărora „(...) la 21.05.2018 conf. cererii de demisie (...) a încetat calitatea mea de membru al Consiliului local”, motiv pentru care solicită instanței oprirea acțiunii judiciare, sunt eronate.

Astfel, potrivit prevederilor art. 5 alin. 1 teza a II-a din O.U.G. nr. 24/2008 stabilesc că „verificarea calității de lucrător al Securității ori de colaborator al acesteia se face din oficiu pentru persoanele care au candidat, au fost alese sau numite în demnitățile ori în funcțiile prevăzute la art. 3 lit. b) – h) indice 1 (...)”, dispoziții ce instituie obligația C.N.S.A.S. de a verifica din oficiu persoanele care au candidat persoanele candidate care, în urma alegerilor, au fost alese, precum și persoanele numite în demnitățile ori în funcțiile prevăzute la art. 3 lit. b) - h) indice 1).

Prin urmare, condiția esențială și suficientă prevăzută de acest text legal pentru declanșarea procedurii speciale prevăzute de O.U.G. nr. 24/2008 este calitatea de „ales”, astfel că încetarea exercitării de către pârât a calității de membru al Consiliului Local Braniștea, jud. Dâmbovița, survenită la data de 21.05.2018, potrivit cererii de demisie nr. 3918/22.05.2018 înregistrate la registratura Consiliului Local Braniștea, nu poate avea ca efect încetarea, în cauza pendinte, a etapei judiciare a procedurii stabilite de acest act normativ.

Cu alte cuvinte, legiuitorul a instituit obligația C.N.S.A.S. de a proceda din oficiu la verificarea acestor categorii de persoane în temeiul alegerii, neavând nicio relevanță evenimentele ce afectează, ulterior alegerii, exercitarea mandatului de către cel ales.

Mai mult decât atât, faptul că, ulterior alegerii în demnitatea publică menționată, au intervenit modificări în ceea ce privește exercitarea acesteia, respectiv suspendarea, renunțarea ori încetarea acesteia, nu este de natură a afecta în vreun fel desfășurarea procedurii prevăzute de O.U.G. nr. 24/2008, întrucât acest act normativ nu prevede obligația autorităților, în cazul de față, a celor locale, de a aduce la cunoștința C.N.S.A.S. orice eveniment intervenit pe parcursul exercitării calității respective.

Pentru argumentele arătate anterior, reclamantul a solicitat respingerea excepției lipsei calității procesuale pasive invocate de pârât, având în vedere că, în baza textelor legale invocate, este dovedită identitatea la care face referire art. 36 C.proc.civ.

În ceea ce privește invocarea de către pârât a vârstei și a nivelului de pregătire, reclamantul a arătat că acestea nu se circumscriu cazurilor expres și limitativ prevăzute de art. 2 lit. b) teza a II-a din O.U.G. nr. 24/2008, astfel cum a fost aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008; astfel, persoanele care, la data colaborării cu Securitatea, nu împliniseră 16 ani, nu sunt

avute în vedere de prezenta definiție. Or, așa cum rezultă din documentele reținute în nota de constatare, pârâtul a fost recrutat la data de 29.05.1976 (16 ani și 10 luni), iar informațiile furnizate de pârât organelor de securitate au fost date după împlinirea vârstei de 16 ani prevăzută de lege.

Reclamantul a mai arătat că Raportul Comisiei Prezidențiale pentru Analiza Dictaturii Comuniste a reținut că regimul comunist a contracarat „pe toate căile posturile de radio libere din Occident și, în primul rând, secția română a postului de radio «Europa Liberă».” Același raport consemnează nenumărate cazuri ale unor cetățeni români care au avut de suferit pentru „vina” de a fi ascultat acest post. Istoricii care au semnat Raportul citat au consemnat că „nu întâmplător, regimul a purtat un război neîntrerupt (...) mai cu seamă împotriva «Europei Libere». Trei directori ai acestui post au murit în condiții suspecte, probabil iradiați (...). Spre disperarea politrucilor din țară, Radio Europa Liberă a fost într-adevăr ceea ce s-a dorit: ziarul vorbit al românilor de pretutindeni” (Raport final - Comisia Prezidențială pentru Analiza Dictaturii Comuniste din România, București, 2006, fila 631).

De asemenea, în materia deconspirării Securității, o parte semnificativă a denunțurilor referitoare la atitudini potrivnice regimului comunist se referea fie la ascultarea Europei Libere, fie la „colportarea” știrilor difuzate de post.

Reclamantul a mai arătat că prin întâmpinare, pârâtul își asumă paternitatea notei informative, însă susține că „nu s-a depus la dosar (...) nicio probă directă din care să rezulte că persoanele în cauză au fost cercetate, amendate sau condamnate ca urmare directă a relatărilor subsemnatului”; or, a susținut reclamantul, este suficientă condiția vizării încălcării, iar nu dovedirea încălcării propriu-zise a drepturilor respective, deoarece legea accesului la propriul dosar și deconspirarea fostei Securități pune accent strict pe devoalarea profilului moral al denunțatorului, iar nu pe repararea prejudiciilor suferite de victimele denunțurilor. Altfel spus, prevederile referitoare strict la deconspirarea Securității au ca finalitate exclusivă conturarea atitudinii și moralității persoanelor verificate de C.N.S.A.S., iar nu repararea prejudiciului suferit de cei care au căzut victime ale denunțurilor formulate de cei verificați.

Este evident că pentru reținerea celei de-a doua condiții, legiuitorul nu a impus nici măcar lezarea efectivă a unor drepturi, cu atât mai mult nu poate institui ce anume repercusiuni să producă delațiunile respective. Pe cale de consecință, raportat la prevederile legale în materie, apărările pârâtului nu se susțin.

4. Instanța a încuviințat și a administrat proba cu înscrisurile depuse la dosarul cauzei.

5. Analizând actele și lucrările dosarului, Curtea reține următoarele:

5.1. Începând cu data de 05.07.2016, pârâtul Fenoghen Ilie a ocupat funcția de consilier local în cadrul Consiliului Local Braniștea, județul Dâmbovița, depunându-și însă demisia la data de 21.05.2018 (fila 84), înainte de expirarea mandatului.

La data de 05.07.2016, pârâtul Fenoghen Ilie a depus „Declarația pe propria răspundere” necesară pentru validarea mandatului său de consilier local (fila 97), învederând că nu a fost lucrător sau colaborator al Securității, în sensul art. 2 lit. a) – c) din O.U.G. nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității.

5.2. Conform prevederilor art. 3 lit. g) din O.U.G. nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității:

„Pentru a asigura dreptul de acces la informații de interes public, orice cetățean român, cu domiciliul în țară sau în străinătate, precum și presa scrisă și audiovizuală, partidele politice, organizațiile neguvernamentale legal constituite, autoritățile și instituțiile publice au dreptul de a fi informate, la cerere, în legătură cu existența sau inexistența calității de lucrător al Securității sau de colaborator al acesteia, în sensul prezentei ordonanțe de urgență, a candidaților la alegerile prezidențiale, generale, locale și pentru Parlamentul European, precum și a persoanelor care ocupă următoarele demnități sau funcții:

(...)

g) primarii, viceprimarii, consilierii județeni, consilierii în Consiliul General al Municipiului București, *consilierii locali*”.

Conform prevederilor art. 5 alin. 1 din O.U.G. nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității:

„(1) Persoanele care candidează, au fost alese sau au fost numite în una dintre demnitățile ori funcțiile prevăzute la art. 3 lit. b) - h¹), cu excepția celor care la data de 22 decembrie 1989 nu împliniseră vârsta de 16 ani, fac o declarație pe propria răspundere, conform modelului prevăzut în anexa la prezenta ordonanță de urgență, în sensul că au avut sau nu calitatea de lucrător al Securității sau de colaborator al acesteia. Verificarea calității de lucrător al Securității ori de colaborator al acesteia se face *din oficiu* pentru persoanele care au candidat, au fost alese sau numite în demnitățile ori în funcțiile prevăzute la art. 3 lit. b) - h¹), inclusiv pentru cele aflate în exercițiul respectivelor demnități ori funcții la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență”.

Prin urmare, Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității [desemnat în continuare, *brevitatis causa*, C.N.S.A.S.] are obligația de a verifica, *din oficiu*, sub aspectul constatării calității de lucrător al Securității sau de colaborator al acesteia, persoanele care au candidat, au fost alese sau numite în demnitățile ori în funcțiile prevăzute de lit. b) - h¹) din O.U.G. nr. 24/2008.

Cum pârâtul Fenoghen Ilie a ocupat funcția de consilier local în cadrul Consiliului Local Braniștea, județul Dâmbovița, verificarea sa de către C.N.S.A.S. a devenit obligatorie chiar la data când a devenit consilier local - în baza Declarației pe proprie răspundere din data de 05.07.2016, înaintate la C.N.S.A.S., prin adresa Primăriei Comunei Braniștea, la data de 11.07.2016, la care a fost anexat tabelul cu datele de identificare ale candidaților (filele 97-100).

Curtea reține că, în cauză, calitatea procesuală pasivă a pârâtului FENOGHEN Ilie este dată de prevederile art. 2 lit. b) din O.U.G. nr. 24/2008, text legal în care legiuitorul definește noțiunea de „colaborator al fostei Securități” în sensul acestui act normativ, coroborat cu dispozițiile art. 8 lit. a) din același act normativ, ce stabilesc dreptul de apreciere al C.N.S.A.S. ca, în baza analizei informațiilor furnizate de către informatorii fostei Securități, să dispună introducerea unei acțiuni în constatarea calității de colaborator al Securității.

Verificarea pârâtului FENOGHEN Ilie, realizată în temeiul Declarației pe proprie răspundere din data de 05.07.2016, s-a finalizat cu întocmirea Notei de constatare nr. DI/1/2465/28.12.2017, care, în temeiul art. 8 lit. a) din O.U.G. nr. 24/2008, a fost analizată și, în virtutea dreptului de apreciere, s-a decis că informațiile furnizate de pârât întrunesc condițiile art. 2 lit. b) din O.U.G. nr. 24/2008, motiv pentru care a fost introdusă acțiunea în constatarea calității de colaborator la instanța competentă, în condițiile art. 11 alin. (1) din O.U.G. nr. 24/2008.

În acest context, susținerile pârâtului potrivit cărora „(...) la 21.05.2018 conf. cererii de demisie (...) a încetat calitatea mea de membru al Consiliului local”, sens în care a solicitat instanței oprirea acțiunii judiciare, nu pot fi reținute.

Astfel, prevederile art. 5 alin. 1 teza a II-a din O.U.G. nr. 24/2008 stabilesc că „verificarea calității de lucrător al Securității ori de colaborator al acesteia se face *din oficiu* pentru persoanele care au candidat, au fost alese sau numite în demnitățile ori în funcțiile prevăzute la art. 3 lit. b) - h¹)”, instituind obligația C.N.S.A.S. de a verifica, *din oficiu*, persoanele care au candidat, persoanele candidate care, în urma alegerilor, au fost alese, precum și persoanele numite în demnitățile ori în funcțiile prevăzute la art. 3 lit. b) - h¹).

Prin urmare, condiția esențială și suficientă prevăzută de acest text legal pentru declanșarea procedurii speciale prevăzute de O.U.G. nr. 24/2008 este calitatea de „ales”, astfel că încetarea exercitării de către pârât a calității de membru al Consiliului Local Braniștea, jud. Dâmbovița, survenită la data de 21.05.2018, potrivit cererii de demisie înregistrate la registratura Primăriei Braniștea sub nr. 3918/22.05.2018, nu poate avea ca efect încetarea, în cauza pendinte, a etapei judiciare a procedurii stabilite de O.U.G. nr. 24/2008.

Cu alte cuvinte, legiuitorul a instituit obligația C.N.S.A.S. de a proceda, *din oficiu*, la verificarea acestor categorii de persoane în temeiul alegerii, neavând nicio relevanță evenimentele ce afectează, ulterior alegerii, exercitarea mandatului de către cel ales. Faptul că, ulterior alegerii în demnitatea publică, au intervenit modificări în ceea ce privește exercitarea acesteia, și anume suspendarea, renunțarea ori încetarea demnității publice, nu este de natură a afecta în vreun fel

desfășurarea procedurii prevăzute de O.U.G. nr. 24/2008, întrucât acest act normativ nu prevede obligația autorităților - în cazul pendinte - a celor locale, de a aduce la cunoștința C.N.S.A.S. orice eveniment intervenit pe parcursul exercitării calității ce a determinat verificarea.

Față de toate aceste aspecte, Curtea va respinge excepției lipsei calității procesuale pasive a pârâtului, invocată de pârât prin întâmpinare, ca neîntemeiată.

5.3. Așa cum rezultă și din cuprinsul Notei de Constatare nr. DI/1/2465/28.12.2017, pârâtul FENOGHEN Ilie a fost recrutat pentru cunoașterea situației informativ-operative din cadrul Liceului de cultură generală Babadag și a semnat olograf un angajament, atribuindu-se numele conspirativ de „CORNEL”. La dosar au fost depuse dovezi privind informațiile furnizate de pârât Securității referitoare la activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist.

Astfel, potrivit Notelor informative furnizate Securității de către pârât, cu numele conspirativ „CORNEL”, cu referire la ascultarea posturilor de radio interzise:

- „(...) Elevul S.E. arată că <Vocea Americii> ar deforma mai puțin știrile decât postul <Europa Liberă>” (R 2127, vol. 2, fila 3);

- „(...) Elevii N.P., G.T., S.S., din anul III, arătau că au ascultat postul de radio <Europa Liberă>, precum că, în urma cutremurului, au murit 10.000 de persoane la noi în țară, constructorii români sunt incapabili, nu sunt în stare să construiască blocuri antiseism. Se întreba de ce în presa noastră nu se dă cu exactitate numărul victimelor. (...) Tot la <Europa Liberă>, spunea elevul G.T., că un mare savant american prevede că se va mai produce un nou cutremur, mai mare decât acesta (R 2127, vol. 2, fila 9);

- „S-au purtat unele discuții între elevii N.P., G.T., S.S., din anul III. (...) Sursa a întrebat de unde cunosc aceste lucruri, la care sus numiții au arătat că le-au auzit la aparatul de radio tv, iar după ce sursa i-a contrazis că nu s-a auzit, că au ascultat la <Europa Liberă>. În continuare, N.P. a spus că Intercontinentalul nu s-a dărâmat deoarece ar fi construit de către constructorii americani. De asemenea, elevul G.T. a arătat că a auzit la <Europa Liberă> că au murit 10.000 de persoane și de ce la noi nu se dă în presă (...)” (R 2127, vol. 2, fila 8);

- „La sfârșitul lunii septembrie, în timpul practicii de toamnă lucram în corn. Beidaud împreună cu alți patru colegi. Cu acest prilej, am avut o discuție în legătură cu holera, care își făcuse apariția în județul nostru. Mai erau de față și colegii mei T.N., Ș.V. și P.I. Ultimul a încercat să ne facă o prezentare amplă a modului în care a apărut și s-a răspândit molima. Sursele colegului meu P.I. erau următoarele: un oarecare cunoscut încadrat în armată și postul de radio <Vocea Americii>” (R 2127, vol. 2, fila 5);

- „Sunt unii elevi care cunosc o mulțime de glume, îi veselesc pe prietenii lor și pe lângă acestea afirmă că sunt informați la zi cu toate problemele care apar ca noutăți. Printre aceștia se numără și elevii A.A., din anul IVA, S.E., IIIA și N.P. 3 B, care obișnuiește să asculte postul de radio <Vocea Americii> (R 2127, vol. 2, fila 14).

O altă categorie de note informative furnizate de sursa „CORNEL” se referă la semnalarea unor eleve din anturajul său care au făcut întreruperi de sarcină:

- „În legătură cu eleva A.G., pot relata următoarele: prin luna martie s-a auzit că ea Acest lucru mi-a fost confirmat de prietena ei intimă, C.F. Tot în acest timp, G.A.....” (R 2127, vol. 2, fila 2);

- „Sursa a auzit că eleva U.M. din anul IV B a întreținut relații intime cu elevul D.B. din anul IV A. Sursa a aflat că (....)” (R 2127, vol. 2, fila 12).

5.4. Potrivit art. 2 lit. b) din OUG nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, prin „colaborator al Securității” se înțelege „persoana care a furnizat informații, indiferent sub ce formă, precum note și rapoarte scrise, relatări verbale consemnate de lucrătorii Securității, prin care se denunțau activitățile sau atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist și care au vizat îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Persoana care a furnizat informații cuprinse în declarații, procesele-verbale de interogatoriu sau de

confruntare, date în timpul anchetei și procesului, în stare de libertate, de reținere ori de arest, pentru motive politice privind cauza pentru care a fost fie cercetată, fie judecată și condamnată, nu este considerată colaborator al Securității, potrivit prezentei definiții, iar actele și documentele care consemnau aceste informații sunt considerate parte a propriului dosar. Persoanele care, la data colaborării cu Securitatea, nu împliniseră 16 ani, nu sunt avute în vedere de prezenta definiție, în măsura în care se coroborează cu alte probe. Colaborator al Securității este și persoana care a înlesnit culegerea de informații de la alte persoane, prin punerea voluntară la dispoziția Securității a locuinței sau a altui spațiu pe care îl deținea, precum și cei care, având calitatea de rezidenți ai Securității, coordonau activitatea informatorilor”.

5.5. Curtea reține incidența în cauză a dispozițiilor art. 301 alin. 1 C.proc.civ., potrivit cărora „[a]cela căruia i se opune un înscris sub semnătură privată este dator fie să recunoască, fie să conteste scrierea ori semnătura. Contestarea scrierii sau semnăturii poate fi făcută, la primul termen după depunerea înscrisului, sub sancțiunea decăderii”.

În cauza pendinte, pârâtul nu a contestat niciun înscris, acestea fiind considerate ca fiind în mod definitiv recunoscute sub aspectul scrierii și semnăturii, intervenind decăderea din dreptul de a pretinde contrariul.

5.6. În ceea ce privește natura colaborării cu Securitatea, Curtea reține că sunt îndeplinite condițiile impuse de prevederile art. 2 lit. b) din O.U.G. nr. 24/2008, căci pârâtul nu a fost anchetat, judecat sau condamnat pentru vreo infracțiune, iar din actele dosarului rezultă că nu a furnizat informații cuprinse în declarații, procesele-verbale de interogatoriu sau de confruntare, privind cauza pentru care a fost fie cercetată, fie judecat și condamnat, pentru a nu fi considerat colaborator al Securității, potrivit definiției legii.

Informațiile furnizate Securității se referă la „activități(...) sau atitudini(...) potrivnice regimului totalitar comunist”, la comentariile privind condițiile social-economice existente în țară sau la comentarii negative la adresa conducerii de partid. De asemenea, pârâtul a denunțat în repetate rânduri că unele dintre eleve au fost sau erau însărcinate, fiind evidentă intruziunea nepermisă a informatorului în cele mai intime detalii ale vieții private a celor denunțați.

În ceea ce privește invocarea de către pârât a vârstei și a nivelului său de pregătire la epoca faptelor, Curtea reține că acestea nu se circumscriu cazurilor de exonerare expres și limitativ prevăzute de art. 2 lit. b) teza a II-a din O.U.G. nr. 24/2008. Persoanele care, la data colaborării cu Securitatea, nu împliniseră 16 ani, nu sunt avute în vedere de definiția prevăzută de art. 2 lit. b) din O.U.G. nr. 24/2008. Or, așa cum rezultă din documentele reținute în Nota de Constatare nr. DI/1/2465/28.12.2017, pârâtul a fost recrutat la data de 29.05.1976, când avea 16 ani și 10 luni [fiind născut la data de 27.07.1959], iar informațiile furnizate de pârât organelor de securitate au fost date după împlinirea vârstei de 16 ani prevăzută de lege.

De asemenea, este indiferentă, pentru incidența art. 2 lit. b) din OUG nr. 24/2008, împrejurarea că „nu s-a depus la dosar (...) nicio probă directă din care să rezulte că persoanele în cauză au fost cercetate, amendate sau condamnate ca urmare directă a relatărilor subsemnatului”.

Într-adevăr, așa cum a susținut și reclamantul, O.U.G. nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității pune accent pe *devoalarea profilului moral al denunțatorului*, iar nu pe repararea prejudiciilor suferite de victimele denunțurilor. Altfel spus, prevederile referitoare la deconspirarea Securității au ca finalitate exclusiv conturarea atitudinii și moralității persoanelor verificate de C.N.S.A.S., iar nu repararea prejudiciului suferit de cei care au căzut victime ale denunțurilor formulate de cei verificați. Prin urmare, pentru constatarea calității de „colaborator al Securității” nu este necesar a se face dovada repercusiunilor suferite de victime ori a lezării efective a drepturilor afectate, ci doar dovada încălcării drepturilor fundamentale ale victimelor.

5.7. Curtea reține că informațiile furnizate de pârât au vizat, într-adevăr, îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, și anume a dreptului la viață privată, prevăzut de art. 17 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice, și a dreptului la liberă exprimare, prevăzut de art. 28 din Constituția României din 1965 și art. 19 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice.

Astfel, analiza înscrisurilor evocate mai sus duce la concluzia categorică a întrunirii și a celei de-a doua condiții prevăzute de art. 2 lit. b) din OUG nr. 24/2008. Măsurile dispuse, precum dirijarea unor surse care să pătrundă în intimitatea celor vizați, au fost dispuse în scopul de a depista poziția ostilă/atitudinea dușmănoasă a celor urmăriți față de politica partidului și statului, a conducerii acestora, față de regimul comunist, vădind interesul pentru opiniile celor vizați relativ la aspectele menționate, pentru anturajul acestora, măsurile aprobate, de atenționare a persoanelor vizate, avertizare și anchetare.

Acest interes, pus în practică prin măsurile dispuse, coroborat cu urmările pe care le antrenau sau le puteau antrena împotriva celor vizați, probează un mecanism specific de supraveghere polițienească extrem de intrusiv în viața privată a celor urmăriți și o grevare a dreptului la viață privată, a exercitării libertății de exprimare, de opinie și de conștiință, adică exact a acelor libertăți care conturează personalitatea unui om, care dau măsura demnității acestuia, grevare care – în raport de sistemul de valori al fiecăruia dintre cei vizați – poate echivala cu o suprimare efectivă a acestor libertăți.

Toate aceste acțiuni ale pârâtului, vizând punerea sub lupă a întregii vieți a celor indicați mai sus, vizând urmărirea acestora pentru opiniile lor, constituie activități prin care s-au suprimat ori îngrădit următoarele drepturi și libertăți fundamentale ale omului, consacrate legislativ în epocă astfel:

- *Dreptul la viață privată*, consacrat în epocă în art. 12 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, potrivit căruia „*Nimeni nu va fi supus la imixtiuni arbitrare în viața sa personală, în familia sa, în domiciliul lui sau în corespondența sa, nici la atingeri aduse onoarei și reputației sale. Orice persoană are dreptul la protecția legii împotriva unor asemenea imixtiuni sau atingeri*”.

- *Dreptul la libertatea de exprimare, libertatea opiniilor și de conștiință*, consacrate în perioada de referință în următoarele dispoziții legale:

- art. 85 din Constituția României din 1952 - „*În conformitate cu interesele celor ce muncesc și în vederea întăririi regimului de democrație populară, cetățenilor Republicii Populare Române li se garantează prin lege: a) libertatea cuvântului (...)*”;

- art. 28 din Constituția Republicii Socialiste România din 1965 - „*Cetățenilor Republicii Socialiste România li se garantează libertatea cuvântului, a presei, a întrunirilor, a mitingurilor și a demonstrațiilor*”;

- art. 30 alin. 1 din Constituția Republicii Socialiste România din 1965 - „*Libertatea conștiinței este garantată tuturor cetățenilor Republicii Socialiste România*”;

- art. 19 din Declarația Universală a Drepturilor Omului - „*Orice om are dreptul la libertatea opiniilor și exprimării; acest drept include libertatea de a avea opinii fără imixtiune din afară, precum și libertatea de a căuta, de a primi și de a răspândi informații și idei prin orice mijloace și independent de frontierele de stat*”.

Prin urmare, este întrunită și cea de-a două cerință din ipoteza normei legale, aceea ca activitățile pârâtului să constituie acte de poliție politică în accepțiunea legii, adică să vizeze „*instaurarea și menținerea puterii totalitar comuniste, precum și suprimarea sau îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului*”.

Reținând, în lumina considerentelor expuse mai sus, întrunirea ipotezei normei legale cuprinsă în art. 2 lit. b) din O.U.G. nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, instanța – în temeiul art. 11 din același act normativ – va admite prezenta acțiune și va constata calitatea pârâtului de colaborator al Securității.

**PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII,
HOTĂRĂȘTE:**

Respinge excepția lipsei calității procesuale pasive a pârâtului Fenoghen Ilie, invocată de pârât prin întâmpinare, ca neîntemeiată.

Admite cererea formulată de reclamantul **Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității**, cu sediul în București, str. Matei Basarab nr. 55-57, sector 3, în contradictoriu cu pârâtul **Fenoghen Ilie**, cu domiciliul în comuna Braniștea, județul Dâmbovița.

Constată calitatea pârâtului de colaborator al Securității.

Cu recurs în termen de 15 zile de la comunicare, cererea urmând a se depune la sediul Curții de Apel București - Secția a VIII-a Contencios administrativ și fiscal.

Pronunțată în ședință publică, astăzi, 05.12.2018.

PREȘEDINTE

Evda Serena Militaru

GREFIER

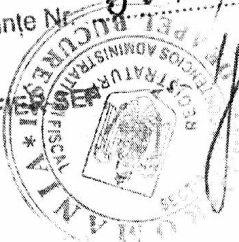
Ionica Popescu

Red. E.S.M./18.03.2019/4 ex.

ROMANIA
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA

Prezenta copie, fiind conformă cu originalul aflat
în dosarul acestei instanțe Nr. 2012/2/1018
se legalizează de noi.

GREFIER

Scatolă
Depunerea prin curier
la data de 22-04-2019.